PRO POBYTY V ZAHRANIČÍ

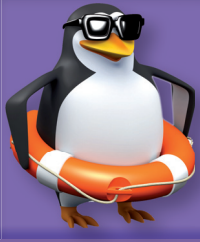

Jazykový průvodce pro přežití

Španělsko

edika.

Jazykový průvodce pro přežití - Španělsko

Éditions Larousse

Překlad: Barbora Antonová
Odborná korektura: Ivana Mazourová
Odpovědná redaktorka: Kateřina Hošková
Technický redaktor: Jiří Matoušek

Autorizovaný překlad z francouzského originálu
Le petit guide de survie en Espagne.
© Larousse 2013

Translation © Barbora Antonová, 2014

Objednávky knih:
www.albatrosmedia.cz
eshop@albatrosmedia.cz
bezplatná linka 800 555 513
ISBN 978-80-266-0445-7

Vydalo nakladatelství Edika v Brně roku 2014 ve společnosti Albatros Media a. s. se sídlem Na Pankráci 30, Praha 4. Číslo publikace 18 416.
© Albatros Media a. s. Všechna práva vyhrazena. Žádná část této publikace nesmí být kopírována a rozmnožována za účelem rozšiřování v jakékoli formě či jakýmkoli způsobem bez písemného souhlasu vydavatele.

1. vydání

ALBATROS MEDIA a.s.

1 ¡Bienvenidos!

¡Bienvenidos a España! ..... str. 5

2 ¡Hola!

¡Encantado(-a) de conocerte! ..... str. 11

3 Tu cuarto

¡Siéntete como en tu propia casa! ..... str. 19

4 ¡Qué hambre!

¿Quieres comer algo? ..... str. 26

5 ¡Qué sueño!

Conozcámonos mejor ..... str. 32

6 ¡Levántate, vamos!

Es hora de desayunar ..... str. 40

7 ¡Que tengas un buen día!

Cómo ir a la academia de idiomas ..... str. 46

8 En clase

Primer día de cole ..... str. 54

9 ¿Te mueres de hambre?

¡Es hora de comer! ..... str. 62

10 Nuevos amigos

Conocer a gente nueva ..... str. 70

11 ¡Visitando!

¿Una visita turística? ..... str. 78

Obsah

Obsah

12 **¡Acción!**
Ocio y deporte ..... str. 89

13 **¡De compras!**
Necesito algunas cosas ..... str. 97

14 **¡Qué rico!**
Los placeres de la mesa ..... str. 108

15 **¡Viva la fiesta!**
Un día especial ..... str. 119

16 **¡Necesito ayuda!**
Tengo problemas ..... str. 128

17 **Comunicando**
Gente en contacto ..... str. 138

18 **¡Adiós!**
¡Buen viaje de vuelta a casa! ..... str. 146

19 **Kvíz s opáčkem** ..... str. 149

Klíč ..... str. 157

1

¡Bienvenidos!

Cesta se chýlí ke konci. Strávíš několik dní na nepřátelském území a máš z toho stažený žaludek... Kvůli přežití budeš muset pořádně zabojovat... Naštěstí držíš v rukou tohoto průvodce. Nikdy ho nepouštěj, závisí na něm tvůj život! Ale ani se moc nezneklidňuj, tvoji hostitelé jsou určitě moc hodní a budou nadšení, že z tvého pobytu budou moct udělat užitečnou a nezapomenutelnou zkušenost. Pořádně se nadechni a věř mi – je to začátek skvělého dobrodružství! Nechtělo se ti sem jet, ale nebudeš se chtít vrátit!

Ale ze všeho nejdřív – jak se poznat?

¡Cómo eres!

Z kapsy vytahuješ papír zmuchlaný do koule. Velká úleva! E-mail! S trochou štěstí připojili také fotku. Možná jste se dokonce už viděli přes webkameru, ale – stejně jako u nás – ne všechny španělské rodiny jsou na technologické špičce.

Koho máš tedy hledat?

Muže (un hombre), ženu (una mujer)? Je mladý(-á) (joven), starý(-á) (viejo/vieja), vysoký(-á) (alto/alta), malý(-á) (bajo/baja)? Je hubený(-á) (delgado/delgada) nebo tlustý(-á) (gordo/gorda)? Nosí brýle (con gafas)?

Z tvé strany přišlo upřesnění:

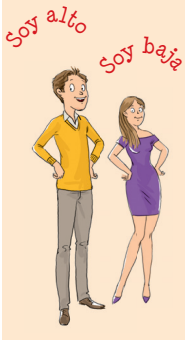

Tengo el pelo largo/corto.
Mám dlouhé/krátké vlasy.

Soy rubio(-a)/moreno(-a).
Jsem blond/tmavovlasý(-á).

Soy pelirrojo(-a).
Jsem zrzavý(-á).

Tengo los ojos azules/verdes/marrones.
Mám modré/zelené/hnědé oči.

El aeropuerto

A už jsi na neznámém letišti. Nedůvěřivě se rozhlížíš kolem a objevuješ informační tabule, jejichž poměrně výmluvný design ti umožní zorientovat se v téhle džungli. A co když na nich nebudou obrázky? Tady je malá nápověda:

salidas	odlety
llegadas	přílety
pasajeros en tránsito	tranzitní cestující
información	informace
conexión de vuelos	navazující lety

Po dlouhém letu si budeš možná chtít vyřešit nejnaléhavější potřeby… Ptej se tedy:

¿Dónde están los aseos de caballeros/de señoras?
Kde jsou pánské/dámské toalety?

Taky můžeš říct:

¿Dónde están los servicios?

A teď přejděme k vážným věcem. Tvou první misí bude vyzvednout si zavazadla, druhou pak najít rodinu, která ti přišla naproti. Zajímají tě tedy dvě tabule:

recojida de equipajes	výdej zavazadel
punto de encuentro	místo srazu, meeting point

¡Damas y caballeros!

Dáme ti zapravdu: je to staromódní, zastaralé, budí to posměch… Ale ve Španělsku se na dveřích toalet nebo na zkušebních kabinkách uděluje mužům titul caballeros (kavalíři).

Tvůj kufr je těžký (tvoje věci a k tomu dárky pro rodinu), běž si pro vozík na zavazadla (un carrito portaequipajes). Jakmile ho seženeš, zamiř k ceduli, která označuje východ (salida).

La estación

Pokud jsi jel(a) vlakem, bude to při příjezdu o něco snazší. Osoba nebo osoby, které tě přišly vyzvednout, na tebe pravděpodobně čekají u přední části vlaku s cedulí, na které je velkými písmeny napsáno tvoje jméno. Máš trému a napětí stoupá... Budou tam? Co dělat, jestli na tebe zapomněly? Máš někde zapsané to jejich telefonní číslo? Panika! Přejíždíš dav horečnatým pohledem...

Pozor na chytáky

El equipaje jsou zavazadla, nemá to nic společného s ekipáží, což je kočár se spřežením!

¿Hay un problema?

Nikde nikdo. Ach jo! Že bys to špatně pochopil(a)? Můžeš se pokusit najít informace (un centro de información).

A zachovej klid! Ve Španělsku ti nakonec VŽDYCKY někdo pomůže. Stačí říct:

Gramatická poznámečka: ser, nebo estar?

Jak už víš, ser se používá pro popis osob, jejich fyzického vzezření a toho, jaké jsou:

Mi padre es moreno. Můj otec je tmavovlasý.
Tu amiga es simpática. Tvoje přítelkyně je sympatická.

Zato estar vyjadřuje nějaký přechodný stav nebo polohu v prostoru:

Estoy cansado(-a). Jsem unavený(-á).
Estamos en la estación. Jsme na nádraží.

Výraz, který zachraňuje situaci

Me he perdido znamená prostě a jednoduše to, že ses ztratil(a). Když chceš naznačit, co hledáš nebo kam chceš jít, řekni pouze: **Estoy buscando...**

¿Tú o usted?

Budeš mít jen velmi málo příležitostí použít zdvořilostní tvar usted. Ať už se důvěrně znají, nebo jsou úplně neznámí, Španělé si tykají od prvního setkání. Vykání je určeno jen velmi starým osobám a pro vyjádření úcty.

¡Bienvenidos a España!

¿Puedes ayudarme?
Můžeš mi pomoct?

Estoy buscando la salida.
Hledám východ.

¿Dónde está la sala de espera?
Kde je čekárna?

¿Dónde está el punto de encuentro?
Kde je místo srazu?

Určitě se ti dostane téhle odpovědi:

No pasa nada, te acompaño si quieres.
Žádný problém, doprovodím tě, jestli chceš.

¡Hola! ¿Qué tal?

Uf, tady jsou! Objevil(a) jsi své zachránce a cítíš se mnohem líp! Vrhni se k nim, a abys na ně udělal(a) dojem, prohoď nenuceně:

¡Hola! Soy Marion.
Ahoj! Já jsem Marion.

Tvoje nová rodina se určitě bude zajímat, jak probíhala cesta:

¡Hola! ¿Cómo estás?
Ahoj! Jak se máš?

¿Qué tal? ¿Cómo ha ido el viaje?
Jak je? Jaká byla cesta?

Tady je několik možných odpovědí:

Muy bien, gracias.
Velmi dobře, díky!

Bien, pero estoy un poco cansado(-a).
Fajn, ale jsem trochu unavený(-á).

Ha sido un poco largo y pesado.
Bylo to trochu dlouhé a únavné.

¡Pensaba que no iba a llegar nunca!
Myslel(a) jsem, že už nikdy nedorazím!

A aby ses předvedl(a) v tom nejlepším světle:

Check-list

Připravili jsme ti velmi užitečný seznam věcí, které musíš před odjezdem zkontrolovat a vzít s sebou. Rozhodnutí, kolik párů ponožek si zabalíš do kufru, necháme na tobě...

- Zkontaktoval(a) jsi přijímací rodinu?
- Popsal(a) ses jim?
- Požádal(a) jsi je, aby se popsali oni?
- Máš jejich telefonní čísla?
- Domluvili jste se na místě a čase setkání?

A do kufru nezapomeň přibalit tohle všechno:

- 1 mapu Madridu nebo Barcelony..., prostě města, kde budeš bydlet
- 4 pasové fotografie na doklady
- Svůj MP3 přehrávač (ani se neodvažuju představit si, co tam poslouchají)
- Foťák
- Tohoto průvodce (nezbytné!) a malý kapesní slovník (od Ediky, pochopitelně!)
- Svůj průkaz totožnosti
- Kartičku evropského zdravotního pojištění (získáš ji ve své zdravotní pojišťovně nejméně čtrnáct dnů před odjezdem; pokud potřebuješ víc informací, podívej se na web pojišťovny). O nemoci nemůže být ani řeč, ale mamka bude klidnější...
- Souhlas rodičů s opuštěním území (pro nezletilé žáky)... Taková ostuda! V mém věku!
- Telefonní čísla rodičů, kdyby nastal nějaký průšvih...

¡Bienvenidos a España!

Estoy muy contento(-a) de estar aquí.
Jsem moc rád(a), že jsem tady.

Pokud nerozumíš, co ti jeden přes druhého hrozně rychle povídají, řekni prostě:

No entiendo.
Nerozumím.

¿Podrías repetirlo más despacio, por favor?
Mohl(a) bys to zopakovat pomaleji, prosím?

Po krátkém rozhovoru je čas vydat se k domovu, kde budeš v příštích dnech žít, a seznámit se se zbytkem rodiny, která ti jistě řekne:

¡Bienvenido(-a) a casa!
Vítej doma!

¡Siéntete como en tu propia casa!
Buď tady jako doma!

Na první kontakt to proběhlo docela dobře, ne?

QUIZ Malý kvíz nakonec!

Jak by se řeklo španělsky: „Ahoj! Já jsem Pavel."

.....

Z těchto tří vět poslouží dvě k dopítání, kde jsou toalety. Které to jsou?

- ¿Dónde está la salida?
- ¿Dónde están los aseos?
- ¿Dónde están los servicios?

Doplňovací otázka: Španělsku se kvůli jeho tvaru občas říká i jinak. Jak?

- El hexágono
- La bota
- La piel de toro

2

¡Hola!

Pobyt v hostitelské rodině ti umožní sdílet život Španělů a lépe poznat jejich zvyklosti. Naši iberští přátelé jsou opravdu velmi pohostinní; budou tě všichni považovat za nového člena rodiny a udělají pro tebe všechno, aby ses cítil(a) jako doma.

Para entenderse

Pořád jsi po té dlouhé cestě ještě trochu mimo? Zapomeň na to, že bys během cesty domů mlčel(a) jako ryba. Jen co auto nastartuje, chtějí o tobě vědět všechno. Neváhej s odpověďmi, uvědom si všechny své mezery a upozorni je na ně (každopádně si jich rychle všimnou sami):

Hablo un poquito español.
Mluvím trošku španělsky.

Entiendo bastante bien el español, pero me cuesta hablar.
Docela španělsky rozumím, ale mám potíže mluvit.

Lo encuentro un poco difícil.
Přijde mi to trochu obtížné.

Hay algunas palabras que me cuesta pronunciar.
Některá slova se mi špatně vyslovují.

A nadšeným tónem, vycházejícím z hloubi hrdla, dodej:

Espero mejorar mi español.
Doufám, že si španělštinu zlepším.

¡Bésame mucho!

Podle oblasti, do které jedeš, jsou lidé více či méně kontaktní – méně na severu a více na jihu. Můžou tě tedy uvítat podáním ruky, jako dospělé osoby, ale taky je možné, že ti dají pusu. V tom případě věz, že ve Španělsku se líbá na obě tváře.

¡Encantado(-a) de conocerte!

Že Španělé mluví rychle, to už víš – ale že až takhle! Hrůza! V klidu, tady je několik výrazů, kterými jim dáš najevo, že by se ti měli přizpůsobit:

¿Cómo?
Prosím?

Perdona, pero no entiendo.
Promiň, ale nerozumím.

¿Lo puedes repetir?
Můžeš to zopakovat?

¿Podrías hablar más despacio?
Můžeš mluvit pomaleji?

Teď už rozumíš? Ne?

No entiendo.
Nerozumím.

A pokud se v konverzaci úplně ztrácíš:

No entiendo nada de nada.
Nerozumím vůbec ničemu.

Hlavně neztrácej hlavu! Zrovna jsi přijel(a) a jsi tady přesně kvůli tomuhle – dělat pokroky!

Musíš si stůj co stůj rozšířit slovník, takže ukazuj prstem na všechno kolem a ptej se:

¿Cómo se llama esto?
Jak se jmenuje tohle?

¿Qué significa...?
Co znamená...?

¿Cómo se escribe?
Jak se to píše?

A nezapomeň na prvořadou otázku:

¿Qué es eso?
Co je to?

Nedá se říct, že by ti chyběla zvídavost!

Pozor na chytáky

Entender znamená „rozumět“, ale taky „slyšet“. Když se tě někdo zeptá **¿entiendes?**, nezajímá se většinou o tvoje uši, ale spíš o tvůj mozek. Taky se dá použít **comprender**. A jak se tedy vlastně řekne „slyšet“? Bravo! Je to opravdu **oír**.

Las presentaciones

Možná tě přijeli přivítat všichni? Pokud ne, tak za chvilku se seznámíš se zbytkem rodiny.

Este es Guillermo, mi hermano.
Tohle je Guillermo, můj bratr.

Aquí está Ana, mi hermana.
Tady je Ana, moje sestra.

Te presento a mi abuela.
Představuju ti svou babičku.

Když ti někoho představí, stačí říct ¡Hola! (Ahoj!). Když je to někdo dospělý, můžeš dodat ¡Encantado(-a)! (Těší mě!), tak uděláš dobrý dojem!

La familia al completo

Takže teď už se znáš s otcem (el padre), matkou (la madre), synem (el hijo), dcerou (la hija), případně s dědečkem (el abuelo) a babičkou (la abuela). Ale je taky velká šance, že se sejde celá širší rodina, aby se podívala na ten malý zázrak, co právě dorazil... Na tebe! Je tady strýc (el tío), teta (la tía), bratranec (el primo) i sestřenice (la prima). A nesmíš se divit, že se toho účastní i soused (el vecino), nebo spíše sousedka (la vecina).

¿Quién eres?

Nastala chvíle pro dotazy! Musíš pěkně odpovídat... Kdo se vytasí jako první? Bábi Olga, nebo strýc Miguel?

¡Qué familia!

V posledních letech se tradiční španělská rodina, kdy matka zůstala v domácnosti a zkoušela nové recepty na paellu, vyvinula v nové formy (rodina s dětmi z více svazků, s jedním rodičem atd.), ale ani dnes není vzácné, když bydlí děti, rodiče i prarodiče pod jednou střechou.

¡No me toques!

Nediv se, jestli tě hned při prvním setkání dospělí z hostitelské rodiny začnou brát za ruku, přátelsky plácat po rameni nebo ti cuchat vlasy, jako to dělají staré tetičky! Musíš si zvyknout, Španělé milují kontakt!

¡Encantado(-a) de conocerte!

¿Cómo te llamas?
Jak se jmenuješ?

Me llamo... ¿y tú/usted?
Jmenuju se..., a ty/vy?

Poznámka: můžeš taky zaútočit jako první, na nic nečekat a pronést:

Hola, soy...
Ahoj, já jsem...

Es la primera vez que vengo a España.
Ve Španělsku jsem poprvé.

Ya conocía España.
Španělsko už jsem znal(a).

Había estado aquí de vacaciones.
Byl(a) jsem tady na prázdninách.

Voy a quedarme dos semanas/todo el verano.
Zůstanu dva týdny/celé léto.

Otázky padají ze všech stran. Chtějí vědět všechno, počínaje tvou národností (tvůj přízvuk tedy není zas tak hrozný!):

¿De dónde eres?
Odkud jsi?

Soy checo(-a)/eslovaco(-a).
Jsem Čech (Češka)/Slovák (Slovenka).

Soy de Praga.
Jsem z Prahy.

Vivo en Chequia/en Praga.
Žiju v Česku/v Praze.

Chtějí vědět, kolik ti je:

¿Cuántos años tienes? / ¿Qué edad tienes?
Kolik ti je let?

Tengo ... años.
Je mi ... let.

A můžeš ještě dodat:

Hace tres años que estudio español.
Španělštinu studuju tři roky.

Čísla

Máš okno, jak přijde na čísla? Žádnou paniku! Tady je malé opáčko, velmi užitečné, když máš říct svůj věk nebo dát svoje telefonní číslo:

1	uno(-a)	11	once	21	veintiuno(-a)
2	dos	12	doce	22	veintidós
3	tres	13	trece	23	veintitrés
4	cuatro	14	catorce	24	veinticuatro
5	cinco	15	quince	25	veinticinco
6	seis	16	dieciséis	26	veintiséis
7	siete	17	diecisiete	27	veintisiete
8	ocho	18	dieciocho	28	ventiocho
9	nueve	19	diecinueve	29	veintinueve
10	diez	20	veinte	30	treinta

A až do 100 (cien) se postupuje skládáním:

31 treinta y uno(-a)
32 treinta y dos
33 treinta y tres
40 cuarenta
44 cuarenta y cuatro
50 cincuenta
55 cincuenta y cinco
60 sesenta
66 sesenta y seis
70 setenta
77 setenta y siete
80 ochenta
88 ochenta y ocho
90 noventa
99 noventa y nueve

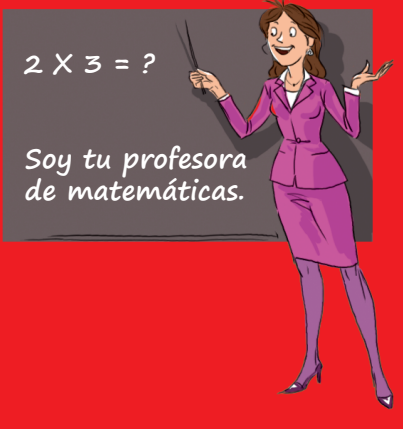

Pozor na chytáky

Los padres znamená „otcové“, ale taky „rodiče“ (otec a matka). Stejně tak **los hijos** znamená „synové“, ale i „děti“; **los abuelos** pak dědové i prarodiče.

Ale tohle je málo, aby je to zastavilo:

¿Tienes hermanos?
Máš sourozence?

Tengo un hermano más pequeño/grande.
Mám mladšího/staršího bratra.

Tengo una hermana de ocho años.
Mám osmiletou sestru.

Soy hijo(-a) único(-a).
Jsem jedináček.

¿Qué hacen tus padres?
Co dělají tvoji rodiče?

Mis padres son medicos.
Moji rodiče jsou doktoři.

Jak jim těmi několika slovy, kterými (zatím!) vládneš, vysvětlit, že tvůj otec a matka jsou:

comerciante	obchodník(-ice)
abogado(-a)	advokát(ka)
profesor(-a)	profesor(ka)
agricultor(-a)	zemědělec(-kyně)

Teď je ta chvíle vytáhnout z kufru slovník… a taky ten krásně zabalený balíček zmáčknutý pod tvými ponožkami…

Gramatická poznámečka: ser, nebo estar?

Když se mluví o národnosti nebo povolání, nezapomeň, že musíš použít sloveso **ser**:

Mi madre es canadiense.
Moje matka je Kanaďanka.

Mi hermano mayor es dependiende.
Můj starší bratr je prodavač.

Sloveso **estar** naopak použiješ, když jde o situaci (doufejme) přechodnou:

Mi padre está en el paro.
Můj otec je nezaměstnaný.

Os he traído algo

Dostat dáreček (un regalito), to udělá člověku vždycky radost, a ty nezapomeneš do kufru přibalit suvenýr typický pro tvůj region:

Os he traído algo.
Něco jsem vám přivezl(a).

Es una especialidad de mi región.
Je to taková specialita z mého kraje.

Můžeš jim přivézt nějaký regionální produkt (un producto regional), jako sýr (el queso), salám (el salchichón), sladkosti (los dulces), čokoládky (los bombones), sušenky…, prostě něco, co podle tebe nejlíp vystihuje tvůj kraj.

A proč ne víno (el vino) nebo pivo (la cerveza)? Jen dej pozor, aby byly dobře zabalené.

Dobrý nápad může být i kniha kuchařských receptů, pokud najdeš nějakou ve španělštině.

Tvoji hostitelé ti poděkují:

¡Qué detalle!
To je milé!

Muchas gracias, pero no era necesario.
Moc děkujeme, ale to nebylo nutné.

No tenías que haber traído nada.
Neměl(a) jsi nic vozit.

Gesta, která zachraňují situaci

Španělé používají ke komunikaci slova, jistě, ale taky ruce a tělo. Můžeš to dělat taky, aby ti líp rozuměli, ale pozor, některá gesta nemají pro Čecha a Španěla stejný význam! Například gesto, které vidíš nahoře, neznamená „tůdle“, ale „pozor“!

Gramatická poznámečka: tener / haber

- Tener znamená „mít“ ve smyslu vlastnit:
  Tengo 15 años.
  Je mi 15 let.
  Tengo un teléfono móvil.
  Mám mobilní telefon.
- Haber je pomocné sloveso, které taky odpovídá „mít“. Slouží k tvorbě minulých časů.
  Nunca he estado en Sevilla.
  Nikdy jsem nebyl(a) v Seville.

¡Encantado(-a) de conocerte!

Odpovíš úplně jednoduše:

De nada.
Není zač.

No hay de qué.
Není zač.

Navrhnou ti, že ti ukážou tvůj pokoj. Uf, budeš si moct trochu vydechnout... Dům si prohlídneš později...

QUIZ

Malý kvíz nakonec!

Co řekneš, když se máš představit ve španělštině (jméno a národnost)?

.....

Jaký je správný výraz, když chceš říct, kolik ti je?

- ❍ **Soy catorce.**
- ❍ **Estoy catorce años.**
- ❍ **Tengo catorce años.**

Řekni výsledek a vypiš číslici slovy:

¿Cuánto son cinco más siete? .....

¿Doce y siete? .....

¿Veinte más cinco? .....

Poskládej písmena do správného pořadí a dostaneš slovo, kterým označujeme členy rodiny:

BAULEA .....

NARHEMO .....

APRIM .....

3

Tu cuarto

Možná máš v hlavě obrázky vesniček s úzkými uličkami, mezi dvěma balkony se na šňůře suší prádlo, domy obílené vápnem, v oknech kvetou muškáty a karafiáty, tiché a stinné dvorky… Ale jak vypadá ten tvůj byt?

La casa

Byt ve městě, nebo dům se zahradou a bazénem? Prosluněné poslední patro (un ático) s velkou terasou, nebo tmavé přízemí (una planta baja)? Lidová čtvrť, nebo předměstí? Začínáš mít trochu představu o místě, kde strávíš následující dny…, a byt, který se před tebou objeví, se víc podobá tvému vlastnímu v Česku než domkům z pohlednic.

K jeho prohlídce máš tady pár frází, které ti pomůžou udělat si naprosto dokonalý dojem:

¡Qué bonito!
To je krásné!

¡Qué lugar tan agradable!
To je příjemné místo!

¿En qué piso vives?

Ve Španělsku nenarazíš na kódy k otevření dveří. Ale v budovách je vždycky domácí telefon (un portero automático nebo un telefonillo). Na tlačítkách je uvedeno

jméno nájemníka bytu nebo poschodí a dveře (označeno řadovými číslovkami): 4° 2a (4. poschodí, 2. dveře).

Poschodí mají zvláštní názvy:

bajos (bjs.)	přízemí
entresuelo (entlo.)	meziposchodí
principal (pral.)	první patro (nad meziposchodím)
ático (át.)	poslední patro (většinou s velkou terasou)
sobreático (s/át.)	poslední patro (nad patrem „ático")

Ale to by bylo příliš snadné! Když se to trochu zkomplikuje, může se stát, že budova má un entresuelo a un principal a potom první poschodí! Zkrátka, první poschodí se nachází ve třetím, čtvrté je kde? Vytáhni kalkulačku, jestli potřebuješ… Ale jakmile dorazíš do správného patra, na které dveře zaklepat?

derecha (dcha.)	pravé
izquierda (izqda.)	levé

Pozor na chytáky

El patio

V češtině toto slovo, i pod vlivem angličtiny, získalo význam „nezastřešený prostor vedle budovy".
Ve španělštině jde o vnitřní dvůr či dvorek s fontánkou, bazénkem a rostlinami, do patia většinou vedou okna všech místností domu.

Tu dormitorio

Nic se nepodobá českému pokoji víc než pokoj španělský… Najdeš tady:

la cama	postel
la almohada	polštář
la sábana	prostěradlo
la manta	přikrývka
el edredón nórdico	peřina
la mesilla de noche	noční stolek

Pokud ti polštář nevyhovuje, požádej o jiný:

¿No tienes una almohada más dura/blanda?
Nemáš tvrdší/měkčí polštář?

Teď už víš, že je potřeba brát si na cesty vždycky vlastní polštář, ale co už... Ahoj, kufre!

A pokud se bojíš, že ti bude zima:

¿Me das por favor otra manta?
Můžeš mi prosím dát ještě jednu přikrývku?

¿Cómo hago para bajar el aire acondicionado?
Jak mám ztlumit klimatizaci?

¿Cómo hago para poner la calefacción más fuerte?
Jak mám zesílit topení?

Pokračuješ v objevování pokoje... Super! Je tady pracovní koutek! Budeš si moct vyskládat sešity a slovníky... kvůli studiu po večerech...

la mesa de despacho psací stůl
la lámpara lampa

Aby bylo všechno dokonalé, potřebuješ se ještě zeptat na pár věcí:

¿Para qué sirve este interruptor/este botón?
K čemu je tenhle vypínač/tohle tlačítko?

¿Cómo se abre/se cierra la ventana?
Jak se otvírá/zavírá okno?

¿Cómo se sube/se baja la persiana?
Jak se vytahuje/spouští roleta?

Chceš vědět, jak vypadá tvůj oblíbený televizní seriál ve španělštině? To se zjistí tak, že se zapne telka...

¿Cómo se enciende la tele?
Jak se zapíná televize?

¿Dónde está el mando a distancia?
Kde je ovladač?

¡Qué ruido!

Musíme tě upozornit: domy ve Španělsku jsou špatně odhlučněné a Španělé jsou naopak dost hluční!

Jestli si nechceš ráno přivstat, nezapomeň si přibalit špunty do uší (**tapones para los oídos**).

¿Para qué sirve este interruptor?

La ropa

Je čas vybalit kufr a uklidit oblečení. Tvoje hostitelská rodina ti jistě udělala místo v pokoji, aby ses mohl(a) zabydlet:

el armario	skříň
el armario empotrado	vestavěná skříň
la cómoda	komoda
el estante	police
el cajón	zásuvka
la percha	ramínko

A co si tak při skládání zkusit vybavit španělské názvy oblečení?

los pantalones	kalhoty
los pantalones cortos	kraťasy
los vaqueros	džínsy
la falda	sukně
la camisa	košile
la camiseta	tričko
la sudadera	mikina
el vestido	šaty
el suéter/el jersey	svetr
la cazadora	bunda

S prádlem do zásuvky:

el calcetín	ponožka

Gramatická poznámečka: přivlastňovací zájmena

Vzpomeň si, že přivlastňovací zájmena se shodují v rodě i čísle s podstatným jménem, které doprovázejí: mi (můj/má), mis (moje – mn. č.), tu (tvůj/tvá), tus (tvoje – mn. č.), su (jeho/její; váš – vykání; jejich), sus (jejich; vaše – vykání), nuestro/nuestra (naše – j. č.), nuestros/nuestras (naše – mn. č.), vuestros/vuestra (vaše – j. č.), vuestro/vuestras (vaše – mn. č.).

los calzoncillos trenýrky/slipy
las bragas kalhotky
el bañador plavky

A ne že necháš válet boty uprostřed obýváku, zeptej se, kam s nimi:

¿Dónde pongo los zapatos?
Kam si mám dát boty?

Ale kolik párů s sebou vlastně máš?

el zapato bota
la deportiva teniska
la sandalia sandál
la chancla vietnamka

El lavadero

Doma necháváš povalovat špinavé prádlo kdekoli a najdeš je o pár dní později uklizené ve skříni, vyprané, vyžehlené a poskládané...? Tady se zázraky nekonají, prádlo zůstane na zemi a během dní se začne hromadit... Nejen že potvrdíš názor, že Češi jsou špindíry, ale brzo nebudeš mít co na sebe..., i když ti toho mamka nabalila habaděj...

¿Qué hago con la ropa para lavar?
Co mám dělat se špinavým oblečením?

¿Dónde está el cesto de la ropa sucia?
Kde je koš na špinavé prádlo?

¿Te importa lavarme esto?
Mohl(a) bys mi prosím tohle vyprat?

¿Puedo hacer una colada?
Můžu si vyprat?

Bravo, všechno máš pěkně poskládané a každá věc je na svém místě. Ale na jak dlouho? (To jsou ale nepěkné řeči!)

Un extraño artilugio

Ve španělských koupelnách uvidíš velmi často poněkud zvláštní předmět, který u nás moc často nespatříš: bidet (el bidé). K čemu to slouží? No, takže... můžeš ho napustit vodou a máčet si v něm svoje nožičky znavené křižováním města... například... Jisté je to, že se v něm nemají hromadit špinavé ponožky...

El cuarto de baño

Nic zaznamenáníhodného, je to jako u tebe doma... víceméně:

el lavabo	umyvadlo
el retrete	záchod
la ducha	sprcha
la bañera	vana
el grifo	kohoutek

Tvoji hostitelé ti určitě ukážou, kde je uložený šampon (el champú), mýdlo (el jabón) a sprchový gel (el gel de ducha). Ale jsou i věci, o které se nebudeš chtít dělit!

¿Cuál es mi toalla?
Který ručník je můj?

¿Dónde pongo mi cepillo de dientes?
Kam si mám dát kartáček na zuby?

Výraz, který zachraňuje situaci

Tengo que ir al baño/al lavabo.

Tímhle obratem se ptáme, kde je v domě toaleta. Jak už jsme si říkali, ve veřejných prostorách (letiště, restaurace atd.) se ptáme spíše: **¿Dónde están los servicios/los aseos?**

Cuestiones prácticas

Je to velká chvíle – tvoje nová rodina ti svěřila klíče. Krásný důkaz důvěry. Taky ti dají úplnou adresu, pro případ, že by ses ztratil(a).

Aquí tienes la llave.
Tady máš klíč.

Až dosud šlo všechno dobře, že ano?

Je načase zavolat rodičům! Dokážeš se zhruba zorientovat, kufr máš vybalený, zvládáš všechno, co se týče klíčů a ovladačů, takže je můžeš opravdu ujistit: VŠECHNO JE V POŘÁDKU!

Možná ti předvídavě zařídili kredit, se kterým můžeš volat ze zahraničí z mobilu. Pokud ne, zdvořile požádej svoje hostitele:

¿Puedo utilizar el teléfono?
Můžu použít váš telefon?

A ne že toho zneužiješ a obvoláš všechny kámoše, aby se i oni dozvěděli, že VŠECHNO JE V POŘÁDKU!

Pamatuj – při volání do zahraničí musíš nejdřív vyťukat mezinárodní kód 00, pak kód země (420 pro Česko) a nakonec číslo.

Taky můžeš s rodiči komunikovat prostřednictvím různých programů, jako je Skype:

¿Puedo ponerme en Skype?
Můžu jít na Skype?

Ale také je třeba, aby tvoji hostitelé měli počítač!

¿Cómo se enciende/se apaga el ordenador?
Jak se ten počítač zapíná/vypíná?

¿Puedo ponerme en Skype?

QUIZ Malý kvíz nakonec!

Jak by se řeklo španělsky: „Který ručník je můj?"

.....

Které z tohoto prádla si obléká chlapec?

- una falda
- un vestido
- unos calzoncillos
- unas bragas

Doplňující otázka! Co asi tak znamená výraz: Hogar, dulce hogar?

- Můj dům je tvůj dům.
- Můj dům je krásný, že?
- Home, sweet home.

4

¡Qué hambre!

tengo el gusanillo...

Ani se to nezdá, ale mezi cestou, tvým příjezdem a zabydlením už uběhl pěkný čas, a ty jsi pořád nejedl(a)... a už ti kručí v žaludku. Tvoji hostitelé to tušili předem, a tak ti připravili něco malého na zub, co můžeš zhltnout během prohlídky. Ale odkud se line ta lahodná vůně?

La cocina

Hmm! Co to tam asi tak pobublává, že to tak krásně voní? A hlavně, v kolik se bude jíst, máš už strašný hlad! Je už doba pořádného jídla, nebo to bude zase jen něco k zakousnutí (picar)? Ledničkа (la nevera) se ti posmívá, představuješ si, jak je naditá lahodnými věcmi, a musíš se hodně držet, když ti hostitelé řeknou:

Haz como si estuvieras en tu casa

Haz como si estuvieras en tu casa.
Chovej se jako u sebe doma.

Coge lo que quieras de la nevera.
Vezmi si v ledničce, co chceš.

Mysli na něco jiného a spíš si zapamatuj pár slovíček, která ti přijdou vhod během pobytu.

Pro ohřátí něčeho menšího nebo pizzy:

el microondas	mikrovlnka
el horno	trouba

Pro přípravu snídaně:

la cafetera	kávovar
la pava	konvice
la tostadora	topinkovač

¿Quieres comer algo?

Pokud se vracíš pozdě večer a máš na něco chuť, můžeš si taky usmažit vajíčka nebo připravit těstoviny:

la cocina	kuchyně
la placa	varná deska
la sartén	pánev
el cazo	hrnec, rendlík

Uf, takže už jsi v klidu, hlady neumřeš! Hele, mrazák (el congelador), musí v něm být plno ZMRZLINY! V břiše ti kručí nahlas! Nechceme tě nějak strašit, ale k jídlu ještě moc blízko nejsi...

¿A qué hora se come?

Hádanka: Ve které zemi je stejný čas jako u nás, ale s posunutými hodinami (přinejmenším jídla!)? Bravo, přesně tak, je to Španělsko!

Jistě, nemusíš vypočítávat chvíli, kdy můžeš zavolat rodičům. Ale zato tvůj žaludek si bude muset zvykat na „posunuté" hodiny jídla a v prvních dnech si u večeře (k půlnoci, je léto!) budeš vybírat mezi jezením (máš hlad) a spaním (padáš únavou). Zapomeň na zvyky! Dívej, co tě čeká:

Snídaně (el desayuno) bývá mezi 8. a 11. hodinou (tohle jídlo ti přichystá pár překvapení, vydrž!).

Oběd (la comida nebo el almuerzo) se koná mezi 14. a 16. hodinou. Je to hlavní jídlo dne.

Svačina (la merienda, taky se jí říká el tentempié) odpoledne ti umožní vydržet až do večeře, která se koná... pozdě, velmi pozdě!

Pozor na chytáky

La comida: tohle slovo znamená jídlo obecně, jídlo v průběhu dne i oběd.

Výrazy, které zachraňují situaci

¡Que aproveche! nebo ¡Buen provecho! To je formulka určená k přání dobré chuti ostatním u stolu.

Večeře (la cena) tedy nebývá nikdy před 21. hodinou, spíš později, mnohem, mnohem později! Moc se nediv, když uvidíš, jak Španělé zasedají v létě a o víkendech ke stolu o půlnoci!

Buď ale v klidu, rychle si zvykneš. Dokonce tomu přijdeš na chuť.

Gustos y sabores

Španělé jsou hrdí na svoji gastronomii. Určitě ti budou chtít dát ochutnat typická regionální jídla a zeptají se tě:

¿Qué quieres comer?
Co chceš k jídlu?

¿Qué te gusta?
Co ti chutná?

¿Te gusta el marisco?
Máš rád(a) plody moře?

Je tedy na tobě sestavit seznam věcí, které nejíš. Ale ne aby byl moc dlouhý, nezapomeň, že máš dobré vychování a rodiče ti pořád opakují: „Musíš jíst všechno!"

Jistě, propadáš nadšení a nedočkavosti, až ochutnáš všechny ty nové věci, stejně lákavé jako bizarní, ale kvůli zvláštní dietě, alergii, nesnášenlivosti nějaké potraviny možná budeš muset nějaké jídlo odmítnout. Upozorni na to paní domu hned při svém příjezdu:

Gramatická poznámečka: sloveso gustar

Pokud ti něco chutná, řekneš me gusta..., když je to víc věcí, me gustan...

Me gusta probar todo.	Rád(a) ochutnám všechno.
Me gustan mucho las patatas fritas.	Mám rád(a) hranolky.

Když naopak něco rád(a) nemáš, řekneš

No me gusta el ajo.	Nemám rád(a) česnek.
No me gustan los caracoles.	Šneci mi nechutnají.

Soy alérgico(-a) a los frutos secos.
Jsem alergický(-á) na sušené ovoce.

Soy intolerante al glúten.
Nesnáším lepek.

No puedo comer productos lácteos.
Nemůžu jíst mléčné výrobky.

No como carne de cerdo.
Nejím vepřové.

Soy vegetariano(-a).
Jsem vegetarián(ka).

¡Colabora!

Nejsi z těch, kdo stojí se založenýma rukama a dívá se, jak se ostatní činí! Tohle tě totiž doma neučili! Chceš se PŘIDAT!

¿Puedo ayudarte/ayudaros a preparar la comida?
Můžu ti/vám pomoct s vařením?

A dokonce i když ti odpoví:

No, gracias, no hace falta.
Ne, díky, není třeba.

Chceš být užitečný(-á) a naléháš:

¿Pongo la mesa?
Mám prostřít?

Fajn, stůl (la mesa) je tady, prstem ti ukážou zásuvku (el cajón), v níž jsou uklizené příbory (los cubiertos), a skříňku (el armario), kde najdeš nádobí:

Malé opáčko:

los tenedores	vidličky
los cuchillos	nože
la cucharas	lžíce
los platos	talíře
los vasos	sklenice

la cuchara

el cuchillo

el tenedor

Ale ze všeho nejdřív musíš prostřít ubrus (el mantel) a ubrousky (los manteles individuales)...

Pozor na chytáky

Rico(-a) a superlativ riquísimo(-a) normálně znamená „bohatý“, ale když se mluví o jídle, znamená to „výborný“ a nemá co do činění s množstvím kalorií...

La primera comida

Konečně u stolu! Myslel(a) sis, že ta chvíle už nikdy nenastane...

Přidal(a) sis od všeho třikrát, můžeš poblahopřát kuchaři nebo kuchařce:

¡Qué rico está!
Je to vynikající!

¿Puedo servirme un poco más?
Můžu si ještě přidat?

Fajn, tohle první jídlo v rodině rozhodně ušlo. Nejenže bylo vynikající, ale hodláš si vylepšit i svoje kuchařské dovednosti:

¡Me tienes que dar la receta de este plato para hacerlo cuando vuelva a casa!
Musíš mi dát recept na tohle jídlo, abych ho mohl(a) uvařit, až se vrátím domů!

Je po jídle, sotva se zvedneš od stolu, jak máš plné břicho! Ale ještě trocha úsilí, musíš pomoct s úklidem ze stolu (quitar la mesa):

¿Dónde pongo esto, en el fregadero o en el lavavajillas?
Mám to dát do dřezu, nebo do myčky?

¿Dónde está el cubo de la basura?
Kde je odpadkový koš?

¿Dónde tiro esto?
Kam mám tohle vyhodit?

Ať tě ani nenapadne vysypat zbytky z talíře nebo vyhodit kelímek od jogurtu do prvního koše, který ti přijde pod ruku! Je třeba TŘÍDIT! A ve Španělsku vypadá třídění odpadu trochu jako válečná stezka!

¡Hay que separar la basura!

Brzo zjistíš, že je skoro zapotřebí maturita s vyznamenáním, aby tady člověk zvládl užívání popelnice! V domácnosti najdeš tolik odpadkových košů, co stojí na ulici kontejnerů: hnědý (marrón) na organický odpad (zbytky potravin), modrý (azul) na papír a karton, zelený (verde) na sklo, žlutý (amarillo) na lehké plastové a kovové obaly (plechovky od konzerv i nápojů, tetrapak) a konečně šedé (gris) na všechno, co se nevejde do předchozích kategorií, a tudíž je nerecyklovatelné! Nenech se tím zaskočit, ber to jako hru!

Už sníš o tom, že půjdeš do postele, ale tvoji hostitelé ti ukazují obývák – čeká tě velký večírek... Ale než fiesta začne...

QUIZ

Malý kvíz nakonec!

Jak by se řeklo španělsky „mám hlad"?

.....

Která z těchto vět je správně?

- ❍ Me gusto las hamburguesas.
- ❍ Me gusta las hamburguesas.
- ❍ Me gustan las hamburguesas.

Doplňovací otázka: Víš, jak se hovorově řekne, že tě honí mlsná nebo že máš hlad?

- ❍ tener el gusanillo
- ❍ tener el estómago revuelto
- ❍ llenarse la barriga

5

¡Qué sueño!

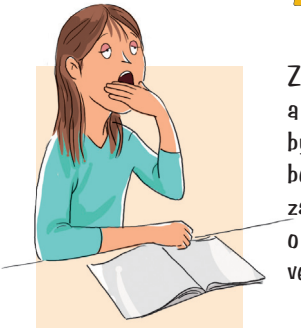

Zvedáte se od stolu, je skoro půlnoc. Jsi přecpaný(-á) a cítíš se čím dál víc ochable. Tvoji hostitelé se zato zdají být plni energie. Musíme se nyní zmínit o základním bodu španělské kultury: zatímco Čech jde spát, Španěl začíná „žít" a slavit. Tobě se zdá o tom, že jdeš spát, jim o tom, že jdou ven. A přesto ti nabízejí jen malý klidný večírek doma… Musíš vypadat opravdu hrozně!

El salón

Tak jste v obýváku. Křeslo ti nabízí svou náruč. Krajkový přehoz – dává se pryč, nebo si máš sednout na něj? Ve Španělsku najdeš často jídelnu (un comedor) a obývák (un salón nebo una sala de estar). Občas jedna místnost slouží jako obojí (un salón comedor). Teď se rozhlídni kolem…

un sofá	pohovka
un sillón/una butaca	křeslo
una mesita	stolek
un aparador	skříň, příborník
un televisor	televize
una lámpara	lampa

Seď hezky zpříma na svém místě… Ne že si schrupneš – chtějí si povídat!

Toto je pouze náhled elektronické knihy. Zakoupení její plné verze je možné v elektronickém obchodě společnosti eReading.